

Luboš Perek (1919–2020)

Jana Žďárská

Fyzikální ústav AV ČR, Na Slovance 2, 182 21 Praha 8

Dne 17. září 2020 náš svět ve svých 101 letech opustil (pokojně a ve spánku) významný český astronom, bývalý generální sekretář Mezinárodní astronomické unie a také bývalý ředitel Astronomického ústavu AV ČR doc. RNDr. Luboš Perek, DrSc., dr. h. c. (*26. 7. 1919).

L. Perek, mezinárodně uznávaný astronom a diplomat, měl významné zásluhy o rozvoj české astronomie. Foto: J. Žďárská

Luboš Perek, mezinárodně uznávaný astronom a diplomat, měl významné zásluhy o rozvoj české astronomie. Svým velkým zápalom podpořil a dovedl do vítězného konce vybudování 0,6m reflektoru univerzitní observatoře MU v Brně a 2m Zeissova reflektoru v Ondřejově. V těžkých letech tzv. normalizace 1968–75 byl ředitelem Astronomického ústavu ČSAV, kde se zasadil o založení stelárního oddělení. V letech 1989–1992 působil jako předseda České astronomické společnosti. Svým vědeckým dílem zasáhl do řady oborů, především stelární statistiky a dynamiky Galaxie, výzkumu planetárních mlhovin, kosmického práva a problematiky kosmického smetí. Vychoval také řadu svých následovníků v čele s L. Kohoutkem, P. Lálou, L. Sehnalem a J. Paloušem. Jeho vědecká činnost byla oceněna mnoha prestižními domácími i zahraničními cenami. Jmenujme např. medaili Učené společnosti ČR, kterou získal v roce 2009, a nejvyšší ocenění badatelů a významných osobností za jejich celoživotní vědeckou, od-

Luboš Perek oplýval pověstným šarmem i vtipem. Foto: J. Grygar

bornou, pedagogickou, popularizační nebo organizační práci v astronomii a příbuzných vědách – Nušlovu cenu, která mu byla udělena v roce 1999. Na mezinárodní scéně reprezentoval českou vědu zejména v komisích a exekutivě Mezinárodní astronomické unie (IAU), organizaci COSPAR, Mezinárodní astronautické federaci (IAF), Mezinárodní astronautické akademii (IAA), Mezinárodní radě vědeckých unií (ICSU) a v úřadu generálního tajemníka OSN pro kosmický prostor.

Když jsem zaregistrovala tuto zprávu, chtěla jsem se tak jako ostatní ponořit do smutku. Ale opravdu ta první vzpomínka, která mi v tu chvíli proběhla hlavou, byla na balkon bytu Luboše Perka ve čtvrtém patře a na zábradlí, kde mi pan docent ukazoval, jak se po něm ve svém pozeňnaném věku šplhal, aby uviděl Merkur. A místo slz jsem se musela pousmát, protože ten balkon byl opravdu

Planetární mlhoviny byly velkou láskou Luboše Perka. Na základě nashromážděných dat z observatoří v Mexiku a Kalifornii vydali společně s kolegou Lubošem Kohoutkem Katalog planetárních mlhovin, ve kterém popsali 1036 objektů. Foto: J. Žďárská

dost vysoko a zábradlíčko vachrlaté. Luboš Perek byl prostě vždycky nad věcí, plný nejen tvůrčího elánu a zájmu, ale také vtipu a lidskosti. A tak bych ráda toto vzpomnutí zakončila jednou z jeho odpovědí na moji otázku, kteráže planeta naší Sluneční soustavy je jeho nejoblíbenější: „Znám jednu planetu, která má dost vody, má ovzduší, které se dá dýchat – nuže hádejte, která to je...“

Literatura

(nedávné články o L. Perkovi v Čs. čas. fyz.)

- [1] J. Žďárská, L. Perek: Čs. čas. fyz. **67**, 250–256 (2017)
- [2] J. Žďárská: Čs. čas. fyz. **68**, 203–204 (2018)
- [3] J. Žďárská: Čs. čas. fyz. **68**, 351 (2018)
- [4] J. Žďárská: Čs. čas. fyz. **69**, 220–222 (2019)
- [5] J. Žďárská: Čs. čas. fyz. **70**, 273–274 (2020)